

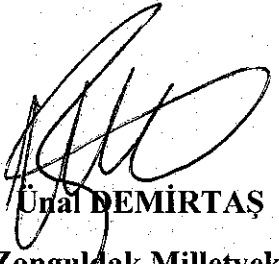

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

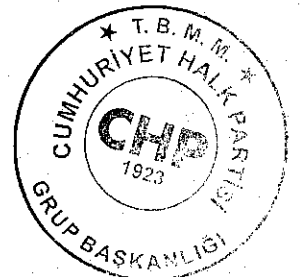
Tarih : 12.5.2020
Sayı : 1273

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2004 Sayılı ve 9/6/1932 Tarihli İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ
Zonguldak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takım Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Adalet
Tarih :	20 Mayıs 2020
	Esas No: 212892

14 MAYIS 2020
T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GİZLİLİK BİRİMİ
14 MAYIS 2020
14:30

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
14 Mayıs 2020
Numara: 653433

TBMM
GİZLİLİK BİRİMİ
14 Mayıs 2020
No: 653433
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre; sabit bir mekanda ya da gezici olarak çalışan, ekonomik faaliyetini sermayesi ile birlikte bedeni çalışmasına dayandıran kişiler esnaf ve sanatkar olarak tanımlanmıştır. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nun 31 Mart 2020 tarihli verilerine göre Türkiye genelinde, 1 milyon 984 bin 489 işyerinde, 1 milyon 837 bin 121 esnaf ve sanatkar faaliyet göstermektedir. Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan sınıflandırmaya göre esnaf ve sanatkarlar, 11 ana başlıkta, 1576 meslek olarak tanımlanmıştır. Yani esnaf ve sanatkarlar günlük hayatın devamını sağlayan, vatandaşlarımızın her türlü ihtiyacını karşılamak için hizmet üreten kişilerdir.

Günlük hayatta berberden bakkala, çay bahçelerinden düğün salonlarına, kahvehaneden şoförlere kadar hayatımızın ayrılmaz parçası olan esnaf ve sanatkarlar ekonominin temel direği olarak kabul edilir ve bu anlamda pek çok ülkede onların ihtiyaçları ve büyümeleri doğrultusunda politikalar üretilmektedir. Çünkü esnaf, tabana yayılan, ekonomideki hareketliliği ve büyümeyi sağlayan en temel unsurdur. Bununla birlikte ekonomik durgunluk ve krizlerden de, ilk önce ve en hızlı şekilde etkilenen kesim yine esnaf ve sanatkarlardır. Bu nedenle esnaf ve sanatkarların ekonomik durgunluk ve kriz zamanlarında mutlaka desteklenmesi gerekmektedir. Çünkü ekonomi çarkının en küçük dişlisini oluşturan esnaf ve sanatkarların desteklenmemesi halinde telafisi mümkün olmayan toplumsal ve sosyolojik sonuçlar ortaya çıkacaktır.

Ak Parti hükümetlerinin yanlış politikaları sonucu dışa bağımlı, yapısal ve kronikleşmiş sorunları olan ülkemiz ekonomisi, son yıllarda durgunluğa ve krize sürüklenmiştir. Üstüne koronavirüs de eklendiğinde şu anda ekonomi enfekte olmuş durumdadır. 31 Aralık 2019 Yılı sonu itibarıyla kamu ve özel sektör dış borcu toplam 436,9 milyar ABD dolarına ulaşmış, 2020 Şubat sonu itibarıyla, orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kısa vadeli dış borç stoku 168,5 milyar ABD Doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Maalesef şu an merkez bankasında kısa vadeli dış borcu çevirecek yeterli düzeyde döviz yoktur. Büyük bir dış borç stoğu olan ülkemizde, döviz rezervlerinin yetersiz olması nedeniyle acil dış kaynağa ihtiyacı olduğu ekonomi çevreleri tarafından sıklıkla dile getirilmektedir.

Dünyanın en kırılgan ekonomileri arasında gösterilen, makyajlı TÜİK verilerine göre bile %14'lere yükselen işsizlikle büyük bir durgunluk ve krizin içinde olan ülkemiz ekonomisi, tüm dünyayı etkisi altına alarak "pandemi" ilan edilen koronavirüs salgınının ülkemizde de başlamasının ardından, çok daha büyük ve derin bir ekonomik kriz ile karşı karşıya kalmıştır. Koronavirüs salgını nedeniyle, tüm dünyada ve ülkemizde sosyal hayatın yanı sıra ekonomik hayat da büyük ölçüde durmuştur. Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada koronavirüs salgını nedeniyle sağlık alanında yaşanan krizin yanında, küresel ölçekte bir ekonomik kriz de yaşanmaya başlamıştır. Bugün itibarıyla, küresel ölçekli koronavirüs krizinin de etkisiyle Türk lirasının değeri düşerek, 1 ABD doları 7,20 lira, 1 Euro ise 7,60 lira seviyelerine yükselmiştir. Yani ülkemiz, hem dışa bağımlı yapısal ve kronikleşmiş sorunları nedeniyle, hem de koronavirüs salgını sonucu ortaya çıkan küresel kriz nedeniyle, çifte ekonomik kriz yaşamaya başlamıştır. Maalesef ülkemiz ekonomisinin kısa vadede düzelmeye ve toparlanma imkânı da gözükmemektedir. Önümüzde hem sağlık hem de ekonomik açıdan son derece belirsiz bir süreç vardır. Yine maalesef bütün uluslararası kuruluşlar 2020 yılında ülkemiz ekonomisinin %5'e varan oranlarda küçülebileceğini öngörmektedirler.

Ülkemizde 11 Mart 2020'de açıklanan ilk koronavirüs vakasından sonra, salgının yayılmasının engellenmesi ve ölümcül etkilerini azaltmak için, oluşturulan Bilim Kurulunun "sosyal izolasyonun" öncelikli tedbir olarak uygulanması tavsiyesini yürütme erki olan Cumhurbaşkanlığına önermesi sonrasında, bazı önlemler aşama aşama alınmaya başlanmıştır. Bazı sektörlerde esnaf ve sanatkarlarımıza ait işyerleri İçişleri Bakanlığı tarafından geçici olarak kapatılmıştır. Bu kapsamda öncelikle İçişleri Bakanlığı tarafından lokanta, restoran, bar, sinema, nişan-düğün salonları, kafe, kahvehane, çay bahçeleri, berber vs. gibi işletmeleri olan küçük esnaflarımızın işyerlerinin geçici olarak kapatılmasına karar verilmiştir. Salgından etkilenen esnaf ve sanatkarlarımıza ait diğer sektörlerde ise faaliyetler ya tamamen durdurulmuş ya da asgari düzeye indirilmiştir. Alışveriş merkezlerinin kapanmasıyla, alışveriş merkezlerindeki esnaf da büyük bir ekonomik sıkıntı içine girmiştir. Koronavirüs yüzünden sokağa çıkanların azalmasıyla birlikte alışverişler de azalmıştır. Terzi esnafımızın işleri de durma noktasına gelmiştir. Öğrenci servis işi yapan ve şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan şoför esnafının da faaliyetleri durmuştur. Taksi, minübüs ve halk otobüsü işleten esnafımız da boş dolaşp iş yapamamaktadırlar. 1 Doların 7.20 lira, 1 Euro'nun da 7.60 seviyelerine gelmesi nedeniyle döviz borçlusu olan esnaflarımız, bir darbede kur artışından yemişlerdir. Esnafımız ekonomik bir afetle karşı karşıyadır. Bütün bu durumlar karşısında son yıllarda ekonomik kriz nedeniyle işleri iyi gitmeyen ve ekonomik kriz yaşayan esnaf ve sanatkarlarımız, koronavirüs nedeniyle alınan tedbirler kapsamında işyerlerinin de kapanmasıyla veya faaliyetlerinin asgari düzeye indirilmesiyle çifte ekonomik krizi yaşamaya başlamışlardır.

Ancak AKP İktidarı tarafından, esnaf ve sanatkarların içinde bulunduğu ağır ekonomik sorunlarını çözecek ve sıkıntılarını tamamen giderecek, somut ve kalıcı kararlar henüz alınmamıştır. 24 Mart 2020 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından sosyal medya üzerinden bir açıklama yapılarak Halkbank tarafından tüm esnafa destek verileceği açıklanmıştır. Buna göre; esnafa, 'İşletme Finansman Desteği' adı altında, 36 ay vadeli, 25 bin lira limitli ve hazine desteği ile yıllık yüzde 4,5 maliyetli kredi verileceği ayrıca da Paraf Esnaf Kart Desteği adı altında, esnaf ve sanatkarlara 12 ay vadeli ve 25 bin limitli ticari kart imkanı sunulacağı ifade edilmiştir. 25 Nisan 2020 tarihinde yine Hazine ve Maliye Bakanı tarafından yapılan açıklamaya göre; 25 bin liralık Esnaf Destek Paketi için başvuran esnaf sayısının 582 bin olduğu, 448 bin 148 esnafa 8 milyar 390 milyon destek sağlandığını, paraf ticari kart için 324 bin 814 esnafımızın başvurduğunu ve 303 bin 565 esnafımıza kart tahsis edildiğini, KGF Kefaletli İş'e devam kapsamında da başvuruların 143 bin 769'a ulaştığını, bu kapsamda 119 bin 804 firmaya 107 milyar 412 milyon TL. finansman tahsis edildiğini, ifade etmiştir. Hazine ve Maliye Bakanın bu açıklaması, Esnaf Destek Paketi'nin amacına ulaşmadığını göstermektedir. Türkiye genelinde sayıları 2 milyonu bulan esnaf ve sanatkardan yaklaşık 4'te birinin başvuru yapabildiği, onların da tamamının bu destek paketlerinden yararlanmadığı ve kredi miktarlarının son derece az olduğu, tüm esnafımızı kapsayacak ve tüm mağduriyetleri giderecek düzeyde gerçekçi bir paket olmadığı ortaya çıkmıştır.

Çünkü söz konusu destek paketinden yararlanma koşulları son derece ağırdır ve esnaflarımız büyük çoğunluğu bu koşulları sağlayamamaktadır. Bu krediden faydalanmak isteyen esnafın, Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi ile kullanılmış bir kredisinin olmaması gerekmektedir. 25 bin Türk Lirası limitli kredi, 36 ay vade ile verilirken, faiz oranı da yüzde 4,5 olarak belirlenmiştir. En az 3 aylık faaliyet süresini doldurmuş olan esnafın, son 5 yıl içinde diğer

kamu kurum ve kuruluşlarınca sağlanan aynı konuda faiz ve/veya hibe desteği niteliğindeki desteklerden yararlanmadıklarını taahhüt etmeleri gerekmektedir. Üstelik bu krediyi kullanan esnafın kredi vadesi içinde faaliyetlerini sonlandırmaları durumunda da kalan kredi tutarının def'aten tahsil ve tasfiye edilmesi düzenlenirken, krediden yararlanmak için vergi ve SGK borcunun olmaması şartının arandığı belirtilmektedir. Oysa pek çok KOBİ ödeyemedikleri bu borçları nedeniyle Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan kayıtlarda; "kara listede" yer almaktadır. Yıl sonuna kadar borçlarını ödeyen ya da yeniden yapılandıran KOBİ'ler sicil affından faydalanabilecektir. Pek çok KOBİ'nin vergi ve sigorta borcu bulunmaktadır. Birçok KOBİ'nin banka hesaplarında vergi daireleri ve sigorta müdürlükleri tarafından yapılmış bulunan elektronik hacizlerin olduğu bilinmektedir. Kredi notları düşük olan ve yeni kredilere verebilecekleri kefaletleri olmayan KOBİ'lerin destek paketinden faydalanmaları neredeyse olanaksızdır.

Tüm bunlar, yüzbinlerce esnafımızın beklentisini boşa çıkarmıştır. Yaklaşık, 1 milyon 400 bin esnafımız kredi için başvurusunu bile yapamamıştır. Esnafımız büyük bir hayal kırıklığı içindedir.

İşletme çarkları duran, kira, elektrik, su, personel maaşları gibi sabit giderlerini ödeyemeyen esnafımız, ayrıca vadesi gelen çek ve senetlerini, gelir vergisi, KDV, SGK ve BAĞ-KUR primi gibi giderlerini de de ödeyemez hale gelmiştir. Her ne kadar siyasi iktidar tarafından özellikle kamu bankaları üzerinden yaklaşık 500 bine yakın esnafımıza yukarıda açıkladığımız gibi bazı limitli krediler açılmış, bu dönemde kira ödemelerinin yapılamaması nedeniyle mal sahiplerinin tahliye istemeyecekleri yönünde kanun çıkarılmış, vergi, SGK ve BAĞ-KUR prim beyannamelerinin ve ödemelerinin Kasım 2020 ayına ertelenmiş, işten çıkarmalar yasaklanarak, koşulları uyan işçilerine işsizlik sigorta fonu kapsamında kısa çalışma ödeneğinden yararlanma imkanı veya kısa çalışma ödeneği koşulları tutmayan işçilerine ücretsiz izin kullanılarak günlük 39.24 lira nakdi ücret desteği verilmesi öngörülmüş olsa da, bu çözümler esnafımız için kalıcı ve kesin çözümler değildir. Geçici ve sorunları öteleyen çözümlerdir. Ekonomik istikrar kalkanı olarak isimlendirilen bu kararların, esnaf ve sanatkarlara kalkan olmadığı çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Esnaf ve sanatkarlarımızın bu alınan geçici tedbirler ile sorunlarını kalıcı ve kesin olarak çözmeleri mümkün değildir. Hem Türkiye'de, hem de dünyada ucu açık, tam anlamıyla ne zaman çözüleceği belirsiz, büyük bir sağlık ve ekonomik sorun vardır. Her ne kadar Mayıs sonundan itibaren ülkemizde normalleşmeye aşama aşama geçileceği iktidar temsilcileri tarafından dile getirilse de koronavirüsten önceki sosyal ve ekonomik hayata tam anlamıyla ne zaman dönüleceği son derece belirsizdir. Siyasi iktidar bu ekonomik paket ve kararlarla; ya esnafımızı ilerde de hiç geri ödeyemeyeceği krediler vermekte, ya da hem kira, vergi, SGK ve BAĞ-KUR primi gibi borçlarını ileriye yönelik olarak 3 veya 6 ay kadar ötelemektedir. Esnafımızın aylarca hiç iş yapmayacağı ya da çok az iş yapabileceği ve ayrıca son derece belirsiz bir süreç yaşadığımız bir ortamda, esnafımızın kredi borçlarının ve işletme borçlarının ötelenmesinin kalıcı bir yararı yoktur.

Bütün bu durumlar karşısında, esnaf ve sanatkarlarımız çektiği kredilerin geri ödemesinden, 3 ay boyunca ertelenen iş yeri kirasından, Kasım 2020'ye kadar ötelenen vergilerinden ve SGK ve BAĞ-KUR primlerinden, vadesi gelen ticari, kredi, çek, senet, elektrik ve doğalgaz borçlarının bugün itibarıyla ödenmesinden sorumlu olmaya devam edecektir.

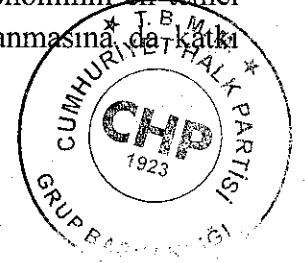
Bu süreçte örneğin iş yeri kirasını ödemeyen esnaf bu nedenle belki iş yerinden çıkarılmayacaktır ama 3 aylık sürenin dolması ile faiziyle bu kiralari geri ödeme yükümlülüğü devam edecektir. Bugün itibarıyla vergi, SGK ve BAĞ-KUR borçlarını ödemeyecektir ama Kasım 2020'den sonra sorumluluğu devam edecektir. Bugün itibarıyla vadesi gelen, kredi, çek ve senet borçlarından sorumlulukları ise devam etmektedir. Öte yandan zaten zorda olan esnafın iş yerinin kapalı olduğu ve belirsizliğin devam ettiği bu dönemin hemen sonrasında bir anda toparlanmasını beklemek ve tüm bu borçlarını ödeyebileceğini düşünmek tam hayalciliktir. Ayrıca IMF gibi uluslararası kuruluşların Türkiye ekonomisi ile ilgili son tahminlerinde, ekonominin 2020 yılında %5'e kadar küçülebileceği öngörülmektedir. Bu durumda salgın tehlikesinin sağlık yönünden olumsuz etkileri azalsa bile, sosyal ve ekonomik hayat hemen normale dönemeyeceğinden hizmet, konaklama, turizm, eğlence, tekstil, gıda, ulaştırma gibi sektörlerin içinde bulunduğu sorunlu tablo, ülke içi ve uluslararası güven sağlanıncaya kadar devam edecektir.

Bu sebeplerle palyatif, günü kurtarmaya yarayan, sorunları sadece 3 veya 6 ay gibi sürelerle öteleyen kararlarla ve adımlarla, esnafımızın sorunlarının kalıcı ve kesin olarak çözülmesi mümkün değildir. Bu alınan kararlarla, aslında esnaf ve sanatkarlarımızın sorunları geçici bir süre halının altına süpürülmekte ama sorunlara kalıcı bir çözüm bulunmamaktadır. Bu sebeple eğer esnaf ve sanatkarlarımızın sorunlarına kalıcı ve kesin çözümler bulunmazsa ve yasalarla koruma altına alınmazlarsa önümüzdeki süreç de büyük bir iflas dalgasının ve ekonomik çöküntünün yaşanması kaçınılmazdır. Coronavirüs ekonomimiz içindedir ve önlem alınmazsa asıl yıkıcı ve ölümcül etkisini ekonomimiz üzerinde gösterecektir.

Esnaf ve sanatkarların içinde bulunduğu bu ekonomik kriz koşullarının yakın gelecekte çözülmesi zor görünmektedir. Ne zaman çözülebileceği de son derece belirsizdir. Bu nedenle işletmelerin faaliyetlerine devam edebilmesini sağlayacak her türlü önlemin ivedilikle ve mümkün olduğu kadar uzun vadede geçerli olacak şekilde alınması gerekmektedir. Bu sayede esnafın zaten kötü olan ekonomik durumunu düzeltme, borçlarını ödeme ve piyasadaki hareketliliğini sağlayacak şekilde işletme ve iş yerlerini açık tutma şansı olacaktır.

7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1'inci maddesi ile 30 Nisan 2020 tarih, 31114 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2480 sayılı Cumhurbaşkan Kararı gereğince 15 Haziran'a kadar tüm Türkiye'deki adli işlemler durmuş olması nedeniyle icra ve icra takibi de durmuş durumdadır. Bu sebeple esnaf ve sanatkarlarımız 15.06.2020 tarihine kadar icra ve iflas tazyikine karşı koruma altındadırlar. Ancak bu tarihten sonra her türlü icra ve iflas takibi yapılabilecektir. Bu da yaklaşık iki aydır hiçbir iş yapamayan yaklaşık 2 milyon esnafımızı çok zor durumda bırakacaktır. Bu sebeple esnaflarımızı koruma altına almak için hiç değilse 2020 yılının sonuna kadar esnafımıza icra iflas takibi yapılamamalıdır.

Söz konusu kanun teklifi ile İcra ve İflas Kanunu'nun 60,146,148,155,156,168 ve 171'inci maddelerinde düzenlenen icra takibi ve iflas isteme sürelerinin, coronavirüs salgını nedeniyle 31.12.2020 tarihine kadar uygulanmasının durdurulması istenmektedir. Bu düzenleme ile pandemi nedeniyle işletme faaliyetlerine ara vermek zorunda olan esnaf ve küçük işletmelerin içine düştükleri ekonomik krizden kurtulabilmeleri için fırsat verilmiş olmakta, ekonominin en temel çarklarından biri olan esnafımız koruma altına alınırken, ekonominin canlanmasına katkı sunulmuş olacaktır.

**İCRA VE İFLAS KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 2004 Sayılı ve 9/6/1932 Tarihli İcra ve İflas Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- Bu Kanunun 60, 146, 148, 155, 156, 168 ve 171’inci maddeleri Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu’na bağlı odalara kayıtlı üyeler açısından, 31.12.2020 tarihine kadar uygulanmaz”

MADDE 2- Bu Kanun 15.06.2020 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

